

KIRIKKALE DELİCE KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2025/7

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 11/2/2025 tarihli ve 2025/95 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER.....	ii
KISALTMALAR.....	iii
I. GİRİŞ.....	1
II. GENEL BİLGİLER.....	3
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	3
B. Kurum Personeli	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	4
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	4
A. Fiziksel Koşullar.....	4
B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri.....	6
C. Beslenme.....	7
D. Sağlık Hizmetleri	9
E. PsikoSosyal Servis Hizmetleri	10
F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Faaliyetler	11
G. Dış Dünya ile İletişim.....	12
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	13
A. Değerlendirme	13
B. Tavsiyeler.....	13
1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler	13
2. Kırıkkale Delice İlçe Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye	15
3. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler	15
4. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler	16

- ACEP** : Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu
- AIÖK/CPT** : Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi
- BM** : Birleşmiş Milletler
- OPCAT** : İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
- SEGBİS** : Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
- TIHEK** : Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
- UÖM** : Ulusal Önleme Mekanizması

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK); 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler (BM) Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol'ü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 8'inci maddesi uyarınca: *“Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.”*

5. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TIHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.

6. Anılan görevin icrası kapsamında 3/10/2024 tarihinde Kırıkkale Delice Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna¹ *habersiz* bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanları ..., ..., ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ..., ..., Psikolog ... ile Kurumumuzun talebi üzerine görevlendirilen Hekim ... yer almıştır.

7. Ziyaret, İdare ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede; TIHEK Heyeti tarafından; UÖM, ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler, Kurumun mevcut durumu, mahpusların² sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgiler alınmıştır. İdare ile yapılan görüşmenin ardından mahpusların yerleşim planına ilişkin belge üzerinden, İdarenin dahil olmadan mahpusların bulunduğu koşullar seçilerek buradaki mahpuslarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve mahpusların tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara; TIHEK ve UÖM hakkında genel bilgi verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı belirtilmiş, gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı hususu aktarılmıştır. Görüşmeler sırasında infaz ve koruma memurları ile diğer idari personelden herhangi bir kimse koşullarda bulunmamıştır. Mahpuslarla yapılan görüşmelerin ardından Ziyaret Heyeti koşulların bulunduğu alan ve eklentilerde incelemelerde bulunmuştur. İncelemeler sırasında sağlık servisi, psikososyal servis, kütüphane, kamera odası, kantin, açık ve kapalı görüş alanları, personel yemekhanesi, kapalı spor salonu ziyaret edilmiştir. Ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış; ilk tespit ve gözlemler paylaşılmış; ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşılarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş olup ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 8/2/2024 tarihli ve 2024/230 sayılı kararı ve Başkanlık Makamınının 27/9/2024 tarihli ve 42159 sayılı oluruna istinaden 3/10/2024 tarihinde, Kırıkkale Delice Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

² Bu raporda kullanılan “mahpus” sözcüğü, ceza infaz kurumunda özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hüküm özlüleri ifade etmektedir.

II. GENEL BİLGİLER

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

9. Kurum, Kırıkkale şehir merkezine 55 kilometre uzaklıkta bulunan Delice ilçesinde yer almaktadır.

10. 1983 yılında K-1 Tipi Ceza İnfaz Kurumu olarak faaliyete başlayan Kuruma, 2009 yılında ek bir bina inşa edilmiştir. 2009 yılı itibariyle Kurum, 8.000 metrekare açık alan üzerine inşa edilmiş 4.000 metrekare kapalı alanda hizmet vermektedir.

11. Kurum 3 bloktan müteşekkil olup; koğuşlar, kapalı spor salonu, yemekhane, kütüphane, kantin, eş görüşme odası, Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) odası, sağlık servisi, dış hekimi odası, açık ve kapalı görüşme odaları ile idari birim odalarından oluşmaktadır.

B. Kurum Personeli

12. Kurumda, 10'u kadın ve 43'ü erkek olmak üzere toplam 53 personel görev yapmaktadır. Personelin ünvan ve sayısı aşağıdaki şekildedir:

ÜN VAN	PERSONEL SAYISI
Kurum Müdürü	1
İdare Memuru	2
Sayman	1
Ceza İnfaz Kurumu Kâtibi	4
İnfaz ve Koruma Başmemuru	1
İnfaz ve Koruma Memuru	23
Diş Hekimi	1
Psikolog	2
Öğretmen	1
Hemşire	1
Sağlık Memuru	3
Bilgisayar İşletmeni	2
Bilgisayar Teknisyeni	1

Elektrik Teknisyeni	1
Sıhhi Tesisat Teknisyeni	1
Kaloriferci	1
Aşçı	3
Şoför	4
TOPLAM	53

13. Kurumda görev yapan personelin, Yetiştirme Eğitimi ve çalıştığı birime göre dönemsel olarak düzenlenen eğitimler aldığı belirtilmiştir. Personelin bir kısmının insan hakları eğitimi, Uygulamalı İnsan Hakları Eğitimi, Ceza İnfaz Kurumlarında İnsan Hakları Eğitimi programlarına katılım sağladığı İdare tarafından ifade edilmiştir.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

14. Kurumun kapasitesi 200'dür. Kurumda 261'i hükümlü, 3'ü hükümlü ve 6'sı tutuklu olmak üzere toplam 270 mahpus bulunmaktadır.

15. Kurumda kadın, çocuk, yabancı ve engelli mahpus bulunmamaktadır.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

16. Kurumda 21 koğuş bulunmaktadır. Kurumda bulunan koğuşlardan 18 tanesi iki katlı, 3 tanesi tek katlıdır. İki katlı koğuşların alt katında; ortak yaşam alanı, mutfak, havalandırma, banyo ve tuvalet yer alırken üst katında yatakhane bulunmaktadır. Tek katlı koğuşlarda ortak yaşam alanı, mutfak, havalandırma, banyo ve tuvalet ile yatakhane yer almaktadır. Ortak yaşam alanlarında yeterli sayıda masa ile sandalye ve televizyon olduğu görülmüştür.

17. Koğuşların yatakhane kısımlarında yapılan incelemelerde yer yatağında yatan mahpusların olduğu, dolapların koğuş kapasitesini karşılamadığı, bazı mahpusların kişisel eşyalarını koyabilecekleri dolap veya komodine sahip olmadığı, eşyalarını poşet içinde muhafaza ettikleri görülmüştür.

18. Ziyaret edilen koğuşların ortak alanlarında yapılan incelemelerde, kapı, mutfak tezgâhı, dolap vb. metal eşyaların paslanmış ve çürümüş olduğu, Kurum genelinde duvarlarda çatlaklar olduğu, duvarların sıva ve boyalarının döküldüğü görülmüştür.

19. Kurumda geçici koğuş bulunmamakta, Kuruma kabulü yapılan mahpuslar doğrudan koğuşlara yerleştirilmektedir. Ziyaret edilen koğuşlarda mahpusların suç türleri dikkate alınarak yerleştirildiği gözlemlenmiştir.

20. Kurumda doku hasarı ve travma önleyici oda³ bulunmamakla birlikte 6 müşahede odası bulunmaktadır. Ziyaret tarihinde tüm müşahede odalarının boş olduğu gözlemlenmiştir.

21. Koğuşların temizliğini mahpusların yaptığı İdare tarafından ifade edilmiştir. Ziyaret Heyetinin gerçekleştirdiği incelemelerde, koğuş içleri ve ortak alanların genel itibarıyla temiz olduğu görülmüştür.

22. Mahpusların 24 saat temiz suya erişim imkânının bulunduğu, kişi başına günlük 200 litre soğuk su ve 50 litre sıcak su tahsis edildiği İdare tarafından belirtilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde tahsis edilen su miktarının genel olarak yeterli olmadığı ifade edilmiştir.

23. İdare tarafından, havalandırma kapılarının sabah 07.30’da açıldığı ve akşam gün batımından 10 dakika önce kapatıldığı ifade edilmiştir. Bu hususta Ziyaret Heyetine iletilen herhangi bir şikâyet olmamıştır.

24. Kurumun ısıtılması, kalorifer sistemi aracılığıyla sağlanmaktadır. Ziyaret edilen koğuşlarda genel olarak kış aylarında ısınma ile ilgili sorun yaşandığı ifade edilmiştir.

25. Kurum çamaşırhanesinde 1 adet çamaşır makinesinin bulunduğu, kurutma makinesinin ise bulunmadığı görülmüştür. İdare tarafından, mahpusların çamaşırlarının fileler ile Kurum çamaşırhanesinde ücretsiz bir şekilde yıkandığı ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından, çamaşırlarını koğuş içlerinde kendilerinin yıkadıkları ifade edilmiş ve çamaşırlarının Kurum çamaşırhanesinde yıkanması yönünde yoğun bir istekleri olduğu belirtilmiştir. Yapılan incelemelerde de koğuş içerisinde çamaşır yıkamak için kullanılan leğenler bulunduğu görülmüştür. Ziyaret sırasında, çamaşırların Kurum çamaşırhanesinde yıkandığını gösterir belgeler Kurum İdaresinden talep edilmiştir ancak bu hususa ilişkin herhangi bir belge Kurumumuzla paylaşılmamıştır.

26. Mahpuslar tarafından, çamaşır ihtiyaçlarını kantinden karşılamak zorunda oldukları, kantinde her bedene uygun iç çamaşırı satılmadığı, ailelerinin getirdiği çamaşırların ise Kuruma kabul edilmediği ifade edilmiştir. Konu İdareye iletildiğinde, güvenlik sebebiyle

³ “Yumuşak oda” veya “süngerli oda” olarak da bilinmektedir.

dışarıdan çamaşır alınmasına izin verilmediği belirtilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından kantinde yapılan incelemede ise her bedene uygun iç çamaşırı bulunmadığı görülmüştür.

27. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından kargoların dağıtımının geç yapıldığı ifade edilmiştir. İdare ile yapılan görüşmede kargo dağıtımının sıklıkla yapıldığı belirtilmekle birlikte, kargoların aramasını yapan arama köpeğinin her zaman Kurumda bulunmadığı, bu nedenle kargo dağıtımında zaman zaman gecikmeler yaşanabildiği belirtilmiştir, Ziyaret Heyeti tarafından konuya ilişkin tutanaklar incelenmiş, kargo dağıtımının ayda iki defa yapıldığı, belgede yer alan saatlere göre kargo dağıtımı öncesi kargoların köpeğe koklatılarak aranması işleminin ortalama 5 dakika sürdüğü görülmüştür. Bu süre Ziyaret Heyeti tarafından Kuruma gelen tüm kargoların aranması için kısa bulunmuştur. İdare tarafından belgede yer alan saatlere ilişkin tutanakların sehven yanlış yazıldığı, bundan sonra tutanakların daha düzenli tutulacağı ifade edilmiştir.

28. Kurumda 13 tane güvenlik kamerası bulunmaktadır. Yapılan incelemede kameralardan 3 tanesinin bozuk olduğu görülmüştür. Ziyaret Heyeti tarafından gerçekleştirilen incelemede koğuşların ortak yaşam alanında, havalandırma bölümlerinde ve koridorların birçoğunda kamera bulunmadığı, Kurum genelinde birçok kör nokta olduğu gözlemlenmiştir. İdare tarafından kamera kayıtlarının geriye dönük olarak 3 ay süreyle saklanabildiği ifade edilmiş, kayıtlar detaylı incelendiğinde 17/7/2024 tarihine kadar geçmişe gidilebildiği görülmüştür.

29. Ziyaret sırasında Kurumda düzenli olarak ilaçlama yapıldığı İdare tarafından ifade edilmiştir. İlaçlamaya ilişkin son bir yılın evrakları incelendiğinde, Kurumun her ay düzenli olarak ilaçlandığı görülmüştür. Yapılan görüşmelerde, mahpuslar tarafından koğuşlarda sinek, böcek ve fare problemi olduğu ifade edilmiştir. Mahpuslar tarafından, düzenli bir ilaçlamanın yapıldığı ancak problemin çözülemediği belirtilmiştir. Yapılan incelemelerde Kurum içerisinde yoğun sinek ve böcek problemi olduğu görülmüş, konu İdare ile paylaşıldığında Kurumun coğrafi konumu nedeniyle bu problemlerin yaşandığı, problemi çözebilecek ilaçların ise insan sağlığına zararlı olduğu, bu nedenle belirli ilaçlarla ilaçlama yapıldığı ifade edilmiştir.

B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri

30. İdare tarafından, Kuruma giriş yapan mahpusların sağlık raporlarının ve mahkeme evraklarının incelendiği, kabul işlemleri tamamlandıktan sonra yanlarındaki eşyaların detaylı aramasının yapılarak tutanak altına alındığı bilgisi verilmiştir. Mahpusun ilk kabulünde, fiziki

aramasının mevzuata uygun şekilde tamamlandığı İdare tarafından ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından da bu hususa ilişkin olarak herhangi bir şikâyette bulunulmamıştır.

31. Kuruma yeni giriş yapmış mahpusların kabul işlemleri gerçekleştirildikten sonra mahpuslara ceza infaz kurumunda uymaları gereken kurallar bütününe içeren Hükümlü ve Tutuklu El Kitabı'nın verildiği İdare tarafından belirtilmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar tarafından da bu durum doğrulanmıştır.

32. Kurumda mahpuslar tarafından verilen dilekçelerin sabah sayım ile birlikte toplandığı, ardından Kurum Nöbetçi Müdürü tarafından ilgili birimlere havale edildiği İdare tarafından ifade edilmiştir. Birimler tarafından dilekçelerin işleme alınarak dilekçenin konusuna göre mahpuslara bilgi verildiği, Kurum dışı makamlara yazılan dilekçelerde ise mahpusların çıkış numarası talep etmesi halinde çıkış numaralarının verildiği belirtilmiştir. Ziyaret Heyetine bu konu ile ilgili iletilen herhangi bir şikâyet olmamıştır.

33. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından, kendilerine karşı işkence ya da kötü muamele konusu olabilecek herhangi bir davranışta bulunulmadığı, genel olarak İdare ve Kurum personelinin kendilerine yönelik tutum ve davranışlarından memnun oldukları belirtilmiştir.

34. Görüşülen mahpuslar tarafından, acil durumlarda infaz ve koruma memurlarına ulaşmakta zorluk yaşamadıkları ifade edilmiştir.

35. Son 1 yıl içerisinde Kurumda görevli personel hakkında işkence ve kötü muamele iddiası içeren şikâyet bulunmadığı bilgisi edinilmiştir.

C. Beslenme

36. Kurumda tüketilen yemekler, Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen günlük iâşe bedeli göz önünde bulundurularak Kırıkkale Delice Açık Ceza İnfaz Kurumunda bulunan mutfakta hazırlanmaktadır. Kurum personeli ile mahpusların aynı yemeği tükettiği görülmüştür. Ziyaret Heyeti tarafından inceleme sırasında öğle yemeği Kurum personeliyle birlikte yenilmiş, Heyetin yediği öğle yemeğinin lezzeti, kalitesi ve miktarının yeterli olduğu değerlendirilmiştir.

37. Ziyaret sırasında mutfak incelenmiş, genel anlamda hijyen kurallarına uyulduğu görülmüştür. Yemek numunelerinin saklandığı dolap Ziyaret Heyeti tarafından incelenmiş,

geriye dönük olarak sadece 24 saatlik numunenin bulunduğu, diğer iki günün numunelerinin muhafaza edilmediği görülmüştür.⁴

38. Görüşme yapılan mahpuslar tarafından, genel olarak yemek miktarının yeterli olmadığı ifade edilmiştir. Yemekhanede yapılan incelemede yemek dağıtılırken kullanılan kepeçlerin küçük olduğu değerlendirilmiştir.

39. İdare tarafından, yemek listesinin haftalık olarak hazırlandığı ifade edilmiştir. Yemek listeleri incelendiğinde, tek bir listenin hazırlandığı görülmüş, özel beslenme ihtiyacı olan mahpuslar için ayrı bir liste hazırlanmadığı anlaşılmıştır. İdare tarafından, Kurumda bulunan mahpuslara hekim raporlarına dikkat edilerek, yağsız, tuzsuz ve salçasız yemeklerin hazırlanarak verildiği, ayrıca hekim raporu uyarınca kepek ekmeği kullanması gereken mahpuslara kepek ekmeği verildiği ifade edilmiştir. Yemek menüleri incelendiğinde, menülerin İdare memuru, 1 infaz ve koruma memuru ve 1 aşçı tarafından onaylandığı görülmüş ancak listenin diyetisyen kontrolünden geçirilmediği anlaşılmıştır. Bu durumun Kurumda istihdam edilen bir diyetisyen olmamasından kaynaklandığı İdare tarafından ifade edilmiştir.

40. Mahpusların içme suyu ihtiyacı şebeke suyu veya kantinden temin edilen ambalajlı sular ile sağlanmaktadır. İncelenen Su Analiz Raporlarından Kurumda kullanılan suyun, 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik’e uygun olduğu görülmüştür.

41. Ziyaret sırasında görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından, kantindeki bazı ürünlerin sıkça tükendiği, bu sebeple bazı ürünlere ulaşılamadığı zamanlar olduğu ifade edilmiştir. İdare tarafından, taşrada bulunmaları sebebiyle konsinye firmalarının çok sık gelmediği, bu sebeple ürün tedarikinde zorluk yaşandığı, zaman zaman ürün stoklarının tükenebildiği ve yenilerinin gelmesinin uzun sürebildiği ifade edilmiştir.

42. Kurum içerisinde bulunan kantin, Ziyaret Heyeti tarafından incelenmiş; ürünlerin son kullanma tarihleri, muhafaza koşulları ve satış fiyatları kontrol edilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından Kurum kantininde gerçekleştirilen incelemede son kullanma tarihi geçmiş herhangi bir ürün bulunmadığı, ürünlerin saklama koşullarının uygun olduğu, fiyatlandırmanın piyasa koşullarına göre uygun olduğu ancak ürün çeşitliliğinin genel olarak yeterli olmadığı görülmüştür.

⁴ Gıda Güvenliği ve Kalitesinin Denetimi ve Kontrolüne Dair Yönetmelik’in 8’inci maddesinin (1) bendi: “Kamu-özel kurum ve kuruluşları ile mahallinde üretilerek toplu tüketime sunan işyerleri ve yemek fabrikaları, ürettiği yemek partisinin her çeşidinden alınan bir örneği 72 saat uygun koşullarda saklamakla yükümlüdür.”

D. Sağlık Hizmetleri

43. Kurum Sağlık Servisinde genel muayene ve diş muayenesi hizmetleri verilmekte olup 1 aile hekimi, 1 diş hekimi, 3 sağlık memuru ve 1 hemşire görev yapmaktadır. Diş hekiminin Kurumun kadrolu personeli olduğu, aile hekiminin haftada bir tam gün Kurumda çalıştığı belirtilmiştir. Sağlık Servisinde hizmet veren personelin 08.00-17.00 saatleri arasında görev yaptığı İdare tarafından ifade edilmiştir.

44. Sağlık muayenelerinin mahpusların dilekçe ile talep etmesi üzerine yapıldığı, günlük olarak ortalama 12 mahpusun Sağlık Servisindeki hizmetlerden yararlandığı, aylık olarak ise ortalama 200 mahpusun muayenesinin/reçete işlemlerinin gerçekleştirildiği İdare tarafından ifade edilmiştir. Sağlık Servisindeki kayıtların incelenmesi suretiyle bu husus Ziyaret Heyeti tarafından doğrulanmıştır.

45. İdare tarafından kurumda acil hasta olduğu durumlarda 112 Acil Servisin arandığı ve mahpusların Jandarma Komutanlığı personeli eşliğinde hastaneye sevk edildiği ifade edilmiştir.

46. Kurum Sağlık Servisinde muayene kayıt defterinin tutulduğu ve muayene bilgilerinin kişilerin Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi kayıtlarına eksiksiz işlendiği görülmüştür.

47. Kurumda 10 mahpusun kronik rahatsızlığı bulunmaktadır. İdare ve kendileriyle görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından; kronik hastalıkları olan mahpuslar için planlanan tedavilerin aksatılmadan yerine getirildiği, kullanmaları gereken tıbbi cihaz ve materyallerin Kurum tarafından sağlandığı ifade edilmiştir.

48. İdare tarafından, Sağlık Servisinde ilaçların kilitli dolaplarda saklandığı, soğuk zincirde saklanması gereken ilaçların ise buzdolabında muhafaza edildiği ifade edilmiştir. Kurumda görevli hekim ve hastane sevklerinde görevli olan uzman hekimler tarafından yazılan reçetelerin Kurum personeli tarafından kaydedilerek eczanelere gönderildiği ve ilaçların en geç 24 saat içinde temin edilerek Kuruma ulaştırıldığı belirtilmiştir.

49. Kurumda ilaçların Sağlık Servisi personeli tarafından günlük olarak hazırlanarak infaz ve koruma memuru eşliğinde, mahpuslara koğuş dışında içirildiği İdare tarafından ifade edilmiştir.

50. Ziyaret Heyeti tarafından Sağlık Servisinde yapılan incelemede, Servisin hijyen koşulları bakımından uygun olduğu, acil müdahaleler için gerekli teçhizatın bulunduğu ve acil müdahale çantasında eksik bulunmadığı görülmüştür.

51. Kurumda görevli diş hekimi tarafından muayene, diş temizliği, diş çekimi, dolgu işlemlerinin gerçekleştirildiği, daha kapsamlı tedaviler için mahpusların hastaneye sevk edildiği belirtilmiştir.

52. Kendileri ile görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından, ağız ve diş sağlığı polikliniklerine yapılan sevklerde gecikmeler yaşanabildiği belirtilmiştir. Bu durum Kurum İdaresi ile paylaşılmış, Kurum İdaresi tarafından Kurum hekimlerinin, sevkleri uygun görülen mahpusları aciliyet ve randevu durumlarını göz önüne alarak belirli bir sıra içerisinde hastaneye sevk ettiği ifade edilmiştir. Sevk sürecinde Jandarma Komutanlığında görevli personel sayısının eksikliği ve Kurumun il merkezine 55 kilometre uzaklıkta olması ve günde bir defa sevklerin yapılması nedenleriyle gecikmeler yaşanabildiği İdare tarafından belirtilmiştir.

E. PsikoSosyal Servis Hizmetleri

53. Psikososyal serviste 2 psikolog ve 1 infaz ve koruma memuru görev yapmaktadır. Söz konusu görevliler hafta içi 5 gün olmak üzere 08.00-17.00 saatleri arasında görev yapmaktadır. İdare tarafından, psikososyal serviste bireysel görüşme odasının bulunmadığı, bu nedenle bireysel görüşmelerin Sağlık Servisinde gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

54. Psikososyal servis tarafından, Kuruma yeni gelen mahpuslarla ihtiyaç ve risklerinin belirlenebilmesi amacıyla bireyselleştirilmiş iyileştirme sistemi kapsamında görüşme gerçekleştirilerek mahpuslara ilişkin araştırma değerlendirme formu doldurulduğu ve böylece kişilerin genel bilgileri, varsa daha önce yaşadıkları psikolojik rahatsızlıklar, uygulanan tedaviler ve madde bağımlılığı durumu gibi bilgilerin elde edildiği; ortaya çıkan risk ve ihtiyaç durumu doğrultusunda gerekli görülmesi halinde bireysel görüşmeler ve grup çalışmaları gerçekleştirildiği öğrenilmiştir. Psikososyal servis tarafından son bir ayda 96 bireysel görüşme yapıldığı belirtilmiştir.

55. Kurumda uyum sorunu yaşayan, kendine zarar verme riski olan veya farklı bir özel durumu bulunan (madde bağımlılığı, açlık grevi) mahpusların takip altında tutulduğu, bu kişilerle hem resen hem de dilekçelerine istinaden görüşülerek psikososyal servis raporu hazırlandığı; gerekli görülen durumlarda mahpusların aileleri ile ihtiyaçları doğrultusunda da görüşmeler gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

56. Kendileri ile görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından, psikolog ile görüşme taleplerinin genel olarak karşılandığı ifade edilmiştir.

F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Faaliyetler

57. Kurum eğitim ve öğretim servisi bünyesinde 1 öğretmen ile 3 infaz ve koruma memuru olmak üzere toplam 4 personel görev yapmaktadır.

58. Kurumda yaygın eğitim kapsamında 48 mahpusun eğitimlerine devam ettiği, 2 mahpusun ise örgün eğitim kapsamında üniversitede eğitim gördüğü bilgisi alınmıştır.

59. Okuma yazma kurslarına devam eden mahpuslar ile Açık Öğretim Ortaokulu ve Açık Öğretim Lisesine devam eden mahpusların ders kitaplarının Halk Eğitim Merkezi tarafından ücretsiz olarak temin edildiği İdare tarafından ifade edilmiştir. Açık Öğretim Fakültesi öğrencilerinin kitaplarının ise ücreti mahpusun kendisi tarafından karşılanmak üzere Kurum tarafından temin edildiği İdare tarafından ifade edilmiştir.

60. Görüşme yapılan mahpuslar tarafından ders ve sınav takibine ilişkin ve ders materyallerine erişim konusunda genel olarak bir sıkıntı yaşanmadığı, ders kitaplarının sayısında herhangi bir sınırlama olmadığı ifade edilmiştir.

61. Kurum Kütüphanesindeki kitap listesinde toplam 1.944 adet kitap bulunduğu görülmüştür. Ziyaret sırasında Kütüphanedeki kitapların yeterli çeşitlilikte olduğu gözlemlenmiştir. Son 1 yıl içinde Kurum Kütüphanesinden 3.638 adet kitap teslim alındığı, toplamda 331 mahpusun Kütüphaneden yararlandığı İdare tarafından ifade edilmiştir. Ziyaret Heyetine, Kurum Kütüphanesinden kitap alınmasına ilişkin olarak iletilen herhangi bir şikâyet olmamıştır.

62. İdare tarafından, mahpusların yanlarında bulundurabilecekleri kitap sayısının Kurum Kütüphanesinden alabildikleri 3 adet kitapla sınırlı olduğu, kitapların iki haftada bir toplanıp tekrar dağıtıldığı, Delice Halk Kütüphanesinin taşınmış olması nedeniyle hizmet vermediği ve mahpusların Halk Kütüphanesindeki kitaplara erişimlerinin olmadığı belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpusların Halk Kütüphanesindeki kitaplardan yararlanma talepleri olmuştur. Konu İdare ile görüşüldüğünde, Açık Ceza İnfaz Kurumu Kütüphanesindeki kitaplardan da mahpusların yararlandırılacağı bilgisi Ziyaret Heyetine iletilmiştir.

63. Mahpuslara Adalet Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından gönderilen dergilerin ücretsiz olarak dağıtıldığı, ayrıca mahpusların ücretlerini kendileri karşılamaları koşuluyla dış kantin vasıtasıyla gazete ve dergilere ulaşma imkânına sahip oldukları İdare tarafından ifade edilmiştir. Bu husus, görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından da doğrulanmıştır.

64. Kurumda sosyal ve kültürel faaliyetler kapsamında 2024 yılında açılan 4 farklı kursun olduğu ve bu kurslara toplam 40 mahpusun katıldığı bilgisi alınmıştır.

65. 2024 yılı içerisinde Kurum bünyesinde açılan kurslar ve bu kurslara katılan mahpus sayısı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

KURSUN ADI	AÇILAN KURS SAYISI	KURSLARA KATILAN MAHPUS SAYISI
Bağlama Eğitimi (Bozuk Düzen)	1	10
Kur an-ı Kerim (Elifba) Okuma	2	14
Saç Sakal Kesimi	1	10
Yağlı Boya Resim	1	6

66. Kurumda aktif olarak kullanılan Resim Atölyesi bulunduğu, mahpusların hafta içi sabah 08.00-12.00 saatleri arasında kurs faaliyetleri için Atölyeyi kullanabildikleri ifade edilmiştir.

67. 2024 yılı içerisinde Kurumda bulunan mahpuslara yönelik 90 sosyal ve kültürel faaliyet düzenlendiği İdare tarafından ifade edilmiştir. İncelenen belgelerden bu husus doğrulanmıştır.

68. Kurumda 1 kapalı spor salonu bulunmaktadır. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından haftada bir defa 1 saat süreyle kapalı spor salonundan yararlanabildikleri ifade edilmiştir. Gerçekleştirilen görüşmelerde, Ziyaret Heyetine spor salonunun kullanımına ilişkin bir şikâyet iletilmemiştir.

G. Dış Dünya ile İletişim

69. Kurumda kapalı görüş alanında bulunan 6 adet görüşme kabininin her birinde ziyaretçi ile mahpusun bulunduğu alanın korunaklı camlarla birbirinden ayrıldığı ve alanın temiz olduğu görülmüştür. Açık görüşlerin yapıldığı salonun da ferah ve temiz olduğu gözlemlenmiştir. İdare tarafından Kurumda açık görüş süresinin 1 saat, kapalı görüş süresinin

ise 45 dakika olacak şekilde kullandırıldığı belirtilmiştir. Bu husus görüşülen mahpuslar tarafından da doğrulanmıştır.

70. Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu (ACEP) E-Görüş Projesi kapsamında Kurumda görüntülü görüşme sisteminin kurulu olmadığı görülmüştür. İdare tarafından, mahpusların haftalık 10 dakika telefon görüşmesi yapma hakkı olduğu ifade edilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından Kuruma görüntülü görüşme sistemi kurulması yönünde talepler iletilmiştir.

71. Koşullarda bulunan televizyonlarda; film, müzik, belgesel ve haber kanalları dâhil olmak üzere toplam 30 adet kanal olduğu görülmüştür.

72. Kurumda avukat görüşme odası bulunmamakta, avukat görüşmeleri açık görüş odasında yapılmaktadır. Açık görüş odasındaki kameranın görüntü kaydı yaptığı ancak ses kayıt özelliğinin bulunmadığı İdare tarafından ifade edilmiştir.

73. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından SEGBİS ile görüşme sırasında sesi duymakta sorun yaşadıkları ve SEGBİS odasında bulunan kulaklıklardan birinin çalışmadığı ifade edilmiştir. Kurumda bulunan SEGBİS odası Ziyaret Heyeti tarafından incelenmiş, odanın genel anlamda uygun donanıma sahip olduğu görülmekle birlikte kulaklığın tekinin eksik olduğu görülmüştür. İdare tarafından yeni kulaklığın temin edileceği bilgisi Ziyaret Heyeti ile paylaşılmıştır. SEGBİS görüşmelerine ilişkin kayıt defteri de Ziyaret Heyeti tarafından incelenmiş ve odanın aktif bir şekilde kullanıldığı anlaşılmıştır.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

74. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Kurum tarafından, Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere bekletilmeksizin erişimi sağlanmıştır. Bu çerçevede, Kurum personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

75. Koğuşlarda yer yataklarında yatan mahpuslara ranza temin edilmesi ve her mahpusa kişisel eşyalarını saklayabilecekleri birer dolap tesis edilmesi,

76. Kurum genelinde duvarların sıva ve boyalarının yenilenmesi, koğuş içlerinde bulunan çürümüş ve paslanmış dolap, kapı, tezgâh vb. eşyaların tamir edilmesi,

77. Kurumda bulunan çamaşırhanenin daha etkin kullanılması,

78. Mahpusların aileleri tarafından gönderilen iç çamaşırı, çorap, terlik vb. eşyaların gerekli kontrollerin yapılmasının ardından mahpuslara makul bir sürede teslim edilmesi⁵ ve güvenlik gerekçesiyle yapılan kargo arama işlemlerinin tutanakların eksiksiz ve doğru şekilde tutulması,

79. Kurum kantininde her bedene uygun çamaşırların satılması,

80. Kurum genelinde kamera sayılarının kör nokta kalmayacak şekilde artırılması için gerekli girişimlerde bulunulması ve bozuk olan kameraların tamiratının sağlanması,

81. Kurumda genel olarak sinek ve böcek sorunu olduğu görüldüğünden; insan sağlığına etkileri de dikkat alınarak daha etkili ilaçların kullanılarak ilaçlamanın yapılması⁶,

82. Yemek numunelerinin mevzuata uygun olarak 72 saatlik süreyle muhafaza edilmesi,

83. Mahpuslara dağıtılan yemek miktarının artırılması ve yemek listelerinin bir diyetisyen kontrolünden geçirilmesi⁷,

⁵ 5275 sayılı Kanun'un 69'uncu maddesi: “Kapalı ceza infaz kurumlarındaki hükümlü, iki ayda bir kez, ayrıca dinî bayram, yılbaşı veya kendi doğum günlerinde dışarıdan gönderilen ve kurum güvenliği için tehlikeli olmayan bir hediyeyi kabul etme hakkına sahiptir. Çocuk ve altmış beş yaşını tamamlamış hükümlüler ile beraberinde çocuğu bulunan kadın hükümlüler, idare ve gözlem kurulu tarafından alınacak karar doğrultusunda belirtilen zaman dilimi dışında da hediye kabul edebilir.” 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik’in 8’inci maddesi: “Hükümlülerin koğuş, oda ve eklentilerinde üç çift ayakkabı, bir çift terlik, bir adet kemer ve gerektiği kadar iç çamaşırı ve çorap ile aynı tür eşyadan 6 adedi geçmeyecek ve toplamda 30 parçayı aşmayacak şekilde; başörtüsü, fular, içlik, havlu, bornoz, palto, manto, mont, ceket, hırka, pantolon, etek, elbise, eşofman, gömlek, kazak, pijama, tişört, kravat, kaşkol, 25/11/1925 tarihli ve 671 sayılı Şapka İktisâsı Hakkında Kanuna aykırı olmayan bir adet şapka bulundurulmasına izin verilir. Hükümlüler; ceza infaz kurumu dışından getirilmesine izin verilen giyim eşyalarından eskiyenlerini, yenileriyle değiştirebilir.” Ayrıca Anayasa Mahkemesine göre ceza infaz kurumlarının güvenliğini sağlamak için aileler tarafından tutuklu ve hükümlülere kıyafet teslimine yönelik olarak kısıtlayıcı düzenlemeler yapılması makul olmakla birlikte müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olabilmesi, müdahale için seçilen aracın ceza infaz kurumunun güvenliğinin sağlanması amacına ulaşılabilmesi bakımından elverişli olmasına bağlıdır. Bu çerçevede Mahkeme, Kuruma teslim edilen iç çamaşırlarının uygun yöntemlerle denetlenerek mahpusa verilmemesinin kurum ile mahpus arasındaki çatışan menfaatlerin dengelenmesi çabasına girilmeden kurum güvenliğinin sağlanması amacına öncelik verilmesi anlamına geleceğini, ceza infaz kurumlarının güvenliğini sağlayacak tedbirlerin alınması konusunda kamusal makamların geniş takdir yetkileri bulursa da alınacak tedbirlerin tutuklu ve hükümlülerin tutulma hâlinin gerektirdiğinin ötesinde fiziksel ve ruhsal bütünlüklerinin bozulmasına neden olmaması gerektiğini vurgulamaktadır. (Anayasa Mahkemesi, Mehmet Erdoğan, B. No: 2019/18371, 16/11/2022, para.16-17.)

⁶ TIHEK, Afyonkarahisar 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Ziyareti Raporu (2022/66), para. 88.

⁷ 6/4/2006 tarihli ve 26131 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in 13. maddesinin 7. fıkrası: “Diyetisyen; kurumlarda kalan hükümlüler ile iâşe edilen personelin enerji ve besin öğeleri ihtiyacını göz önünde bulundurarak menü planlar, hükümlülerin sağlıklı beslenmesini ve gıda güvenliğini temin eder, alanıyla ilgili ihale süreçlerinde ve teknik

84. Diyet yemeği yemesi gereken mahpuslara, taleplerine yönelik bilgilendirme yapılması ve bu doğrultuda ilgili mahpuslara uygun diyet yemeklerin hazırlanması,

85. Kurum kantininde satılmakta olan ürünlerin tedarikinde yaşanan gecikmelere ilişkin sorunun çözülmesine yönelik çalışmaların yürütülmesi,

86. Psikososyal servis çalışmaları bünyesinde gerçekleştirilen bireysel görüşmelerin yapılabileceği bir oda hazırlanması,

87. Mahpusların Açık Ceza İnfaz Kurumu Kütüphanesindeki kitaplara erişimlerinin sağlanması,

88. Uygun bir alana avukat görüşme odası yapılması,

89. SEGBİS cihazında eksik olduğu görülen kulaklığın tamir edilmesi veya yenilenmesi

hususları tavsiye edilmektedir.

2. Kırıkkale Delice İlçe Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye

90. Hastane sevk raporu düzenlenen mahpusların hastane sevklerinin en kısa sürede gerçekleştirilebilmesi için gerekli çalışmaların yürütülmesi⁸

hususları tavsiye edilmektedir.

3. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler

91. Kuruma Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu (ACEP) kapsamında görüntülü görüşme sisteminin kurulumunun sağlanması,

92. Görüntülü görüşme imkânı olmayan kurumlarda mahpusların haftalık 10 dakika olan telefon görüşme sürelerinin artırılması hususunun değerlendirilmesi,⁹

şartname hazırlanmasında görev alır, düzenli aralıklarla hizmet içi eğitim verir, rahatsızlığı bulunanlar veya vejeteryen gibi farklı beslenme tercihleri olan hükümlüler için uygun yemeklerin hazırlanması ile bu konularla ilgili diğer işlerin yerine getirilmesini sağlar.”

⁸ Birleşmiş Milletler, Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar, Kural 27: “Özel bir tedaviye ya da ameliyata ihtiyacı olan mahpuslar, uzmanlaşmış kurumlara ya da sivil hastanelere nakledilir. Bir hapishanenin kendi hastane olanakları varsa, mahpuslar uygun tedavi ve bakım için sevk edildiklerinde bu birimler yeterli insan gücü ve donanımına sahip olur.”

⁹ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in “Telefonla görüşme hakkı” başlıklı 74’üncü maddesi şöyledir: “(…)f) Hükümlüler görüşebilecekleri yakınlarından bir veya birden fazla kişi ile haftada bir kez ve bir telefon numarasıyla bağlantı kurarak kesintisiz görüşme yapabilir. Herhangi bir nedenle görüşme gerçekleşmemişse daha önceden bildirilen numaralardan bir diğeriyle görüşebilir. Konuşma süresi görüşme başladığı andan itibaren on dakikayı geçemez. Deprem, salgın hastalık, doğal afet gibi zaruri hâllerde Bakanlık kararı ile telefon ile görüşme süresi ve sayısı artırılabilir. g) Görüntülü telefon görüşmesi yapılmasına imkân sağlayan teknik alt yapının kurulu bulunduğu Bakanlıkça belirlenen

hususları tavsiye edilmektedir.

4. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler

93. 1983 yılında inşa edilen Kurumun fiziksel koşullar bakımından birçok eksiğinin bulunması, mahpus sayısının fazla olması nedeniyle sağlık hizmetlerine erişimde gecikmeler yaşanması ve buna bağlı olarak Kurumdaki yaşam kalitesinin olumsuz etkilenmesi başta olmak üzere, Kurumun genel durumunun alıkonulma koşulları üzerinde birçok olumsuz etkisinin olduğu göz önünde bulundurulduğunda; Kurum binasının tadilatının yapılması, yeni bir binanın inşa edilmesi¹⁰ ya da Kurumun kapatılması¹¹ hususlarının değerlendirilmesi

hususları tavsiye edilmektedir.

kurumlarda, haftalık görüşme süresi otuz dakika olarak uygulanır. Bu sistem oda veya koğuş içine ya da idarece uygun görülen diğer yerlere kurulabilir. Haftalık ziyaret hakkını kullanmayan hükümlülerin bir sonraki haftalık telefon görüşme süresine ayrıca otuz dakika ilave edilir ve bu süre devredilemez. Bu kapsamdaki görüşmeler aynı hafta içerisinde toplam üç görüşmeyi aşmamak koşuluyla bölünmek suretiyle de yapılabilir. İlave edilen otuz dakika için üç görüşme hakkı daha verilir. Bu görüşmeler görüntülü ve sesli olarak yapılabileceği gibi sadece sesli olarak da yapılabilir. Çocuk hükümlüler ile sıfır-altı yaş grubunda çocuğu bulunan kadın hükümlüler hakkında bu bentte düzenlenen telefonla görüşme süresi iki kat olarak uygulanır. Hükümlülere mensubu buldukları dinin bayramlarında kullanılmak üzere otuz dakika ilave görüşme hakkı verilir.”

¹⁰ Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü: “2010 yılında 5 adet, 2011 yılında 7 adet, 2012 yılında 9 adet, 2013 yılında 6 adet, 2014 yılında 5 adet, 2015 yılında 2 adet, 2019 yılında 2 adet, 2020 yılında 1 adet olmak üzere toplam 37 adet ceza infaz kurumuna ek bina ve ek açık yapılmak suretiyle 11,892 kişilik kapasite olmak üzere toplam 196.682 kapasiteli yeni ceza infaz kurumu ve ek bina ve ek açık yapımları tamamlanarak hizmete alınmıştır.”

¹¹ Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü: “Uluslararası normlara uymayan ve fiziki şartları ve kapasiteleri itibariyle eğitim ve iyileştirmenin kısıtlı yapıldığı ya da hiç yapılamadığı küçük ilçe ceza infaz kurumlarından; 2006 yılında 20, 2007 yılında 51, 2008 yılında 16, 2009 yılında 22, 2010 yılında 6, 2011 yılında 3, 2012 yılında 8, 2013 yılında 21, 2014 yılında 22, 2015 yılında 15, 2016 yılında 13, 2017 yılında 10 adet, 2018 yılında 7, 2019 yılında 45, 2020 yılında 11, 2021 yılında 14, 2022 yılında 6 adet, 2023 yılında 16 adet olmak üzere toplam 394 ceza infaz kurumu kapatılmıştır. Aynı zamanda çağdaş anlayışa uygun yeni ceza infaz kurumlarının yapılması zorunluluk arz etmektedir. Yukarıda belirtilen açıklamalar doğrultusunda Genel Müdürlüğümüzce 01 Mayıs 2006 yılından bu yana yürütülen çalışmalar çerçevesinde; sağlıklı, güvenli, mekanik, elektronik donanımlı ve rehabilitasyon işlemlerine elverişli yeni ceza infaz kurumu projeleri geliştirilerek 2006-2023 yılları arasında toplam 285 adet yeni ceza infaz kurumu açılmıştır.”